

Η περιοχή Natura της Γυάρου

Προστασία δεν σημαίνει αποκλεισμός

Το 2011, η Γυάρος και η θαλάσσια περιοχή γύρω από το νησί σε ακτίνα 3 ναυτικών μιλίων εντάχθηκε στο ευρωπαϊκό δίκτυο Natura 2000, τόσο σαν Τόπος Κοινοτικής Σημασίας όσο και σαν Ζώνη Ειδικής Προστασίας με τον κωδικό GR 4220033. Το δίκτυο Natura 2000, δημιουργήθηκε με σκοπό την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και ειδικά των ειδών και των οικοτόπων που είναι σημαντικά σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η ένταξη μιας περιοχής στο δίκτυο δεν αποκλείει τις ανθρώπινες δραστηριότητες, αλλά έχει ως στόχο τη λήψη μέτρων διαχείρισης που θα εξασφαλίζουν την αρμονική συνύπαρξη ανθρώπου και φύσης. Η υποχρέωση προστασίας και διαχείρισης των περιοχών Natura ορίζεται από το ευρωπαϊκό δίκαιο (Οδηγία για τους Οικοτόπους 92/43/ΕΟΚ και Οδηγία για τα Άγρια Πτηνά 2009/147/ΕΚ). Οι περιοχές Natura 2000 συμπεριλαμβάνονται στο εθνικό σύστημα προστατευόμενων περιοχών όπως έχει οριστεί από τον νόμο 3937/2011.

Στο πλαίσιο του προγράμματος ΚΥΚΛΑΔΕΣ LIFE, το 2015 η Γυάρος θεσμοθετήθηκε ως το πρώτο Θαλάσσιο Καταφύγιο Άγριας Ζωής στην Ελλάδα.

Το πρόγραμμα ΚΥΚΛΑΔΕΣ LIFE

Το πρόγραμμα ΚΥΚΛΑΔΕΣ LIFE έχει στόχο τη δημιουργία της πρώτης θαλάσσιας προστατευόμενης περιοχής στις Κυκλάδες. Το ιδιαίτερο όμως χαρακτηριστικό αυτής της πρωτοποριακής προσπάθειας είναι το ότι βάζει την τοπική κοινωνία στο επίκεντρο: Ο σχεδιασμός, η λειτουργία και η μετέπειτα διαχείριση αυτής της περιοχής γύρω από την ευρύτερη θαλάσσια περιοχή Natura 2000 της Γυάρου, θα γίνει με την ενεργή συμμετοχή και εμπλοκή των τοπικών κοινωνιών της Άνδρου και της Σύρου. Ευελπιστούμε ότι ο σεβασμός στις ανάγκες της κοινωνίας και η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος θα κάνουν το όραμα για ένα βιώσιμο μέλλον στην περιοχή πραγματικότητα.

WWF Ελλάς

Αθήνα:

Λεμπέση 21 Αθήνα 117 43,
τηλ.: 210 3314893,
fax: 210 3247578

Σύρος:

Βοκοτοπούλου 4,
84 100 Ερμούπολη
τηλ./fax: 22810 84180

info@cycladeslife.gr Facebook: Cyclades Life Twitter: ΚΥΚΛΑΔΕΣ LIFE
www.cycladeslife.gr

Το πρόγραμμα ΚΥΚΛΑΔΕΣ LIFE υλοποιείται από το WWF Ελλάς (Συντονιστής) και τη ΜΟμ, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου, την Αναπτυξιακή Εταιρεία Κυκλάδων Α.Ε., το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο και το ερευνητικό ινστιτούτο Tethys Research Institute.

Το πρόγραμμα ΚΥΚΛΑΔΕΣ LIFE υποστηρίζεται και συγχρηματοδοτείται από τη χρηματοδοτική γραμμή LIFE Nature της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και από το Ίδρυμα Prince Albert II του Μονακό (<http://www.fpa2.org/home.html>).

© Γιώργος Στεφάνου

Για μια ζωντανή
θάλασσα

www.cycladeslife.gr

Γυάρος

Αρμονική συνύπαρξη ανθρώπινων δραστηριοτήτων και προστασίας της φύσης

Στην αρχαιότητα η Γυάρος ήταν αυτόνομη πόλη-κράτος και είχε μόνιμο πληθυσμό. Ωστόσο από τη Ρωμαϊκή περίοδο και μετέπειτα από τη δεκαετία του 1940 ως το 1974, έγινε τόπος εξορίας. Μετά τη μεταπολίτευση και ως το 2000 χρησιμοποιήθηκε σαν πεδίο βολής του πολεμικού ναυτικού. Το 2002 χαρακτηρίστηκε από το Υπουργείο Πολιτισμού ως ιστορικός τόπος. Σήμερα η Γυάρος δεν κατοικείται και οι ανθρώπινες δραστηριότητες στο νησί είναι περιορισμένες. Διοικητικά ανήκει στη Σύρο και είναι περιουσία του Δημοσίου.

Μοναδικό τοπίο

Η βιοποικιλότητα της Γυάρου είναι ξεχωριστή και φιλοξενεί φρύγανα, φλόμους, γεράκια, κ.α., ενώ είναι το μοναδικό μέρος της Ελλάδας όπου ζει το φίδι της Γυάρου *Hierophis viridiflavus*. Ο μικρός υγρότοπος στα ανατολικά του νησιού προσφέρει καταφύγιο ξεκούρασης και τροφής για αποδημητικά πουλιά που εμπλουτίζουν, έστω και ως επισκέπτες, το πλούσιο μωσαϊκό της ζωής στο νησί. Το απόκρημνο τοπίο της Δυτικής πλευράς του νησιού φιλοξενεί μια από τις μεγαλύτερες αποικίες Μύχων *Puffinus yelkouan* στην Ελλάδα καθώς και φωλιές Αρτέμηδων *Calonectris diomedea*.

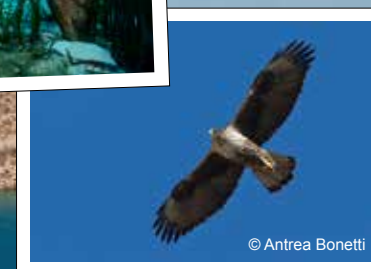
Θαλάσσιος πλούτος που κινδυνεύει

Στις ανοιχτές παραλίες της Γυάρου κανείς συναντά ένα θέαμα που έχει χαθεί εδώ και αιώνες: Τη Μεσογειακή φώκια *Monachus monachus*, το πιο κρίσιμα απειλούμενο θαλάσσιο θηλαστικό στην Ευρώπη να γεννά και να θηλάζει τα μικρά της, μακριά από τις κατά κύριο λόγο ανθρωπογενείς απειλές όπως η θηλεημένη

θανάτωση και η ενόχληση από τις παράκτιες δραστηριότητες. Η «αρχέγονη» και μοναδική σε μεσογειακό επίπεδο συμπεριφορά της Μεσογειακής φώκιας, κάνει τον τοπικό πληθυσμό της Γυάρου έναν από τους πιο σημαντικούς σε ολόκληρο τον κόσμο.

Το θαλάσσιο περιβάλλον του νησιού φιλοξενεί κοραλλιογενείς σχηματισμούς (τραγάνα) και λιβάδια Ποσειδωνίας. Η Ποσειδωνία, την οποία συχνά αποκαλούμε «φύκια» ή «φυκιάδες», είναι ένα ιδιαίτερα σημαντικό υποθαλάσσιο φυτό. Παράγει οξυγόνο, προστατεύει το βυθό από τη διάβρωση και όπως η τραγάνα, είναι καταφύγιο και τόπος αναπαραγωγής για μια σειρά από θαλάσσιους οργανισμούς.

Οι φώκιες, η τραγάνα, η Ποσειδωνία, και χιλιάδες άλλα είδη στην ευρύτερη περιοχή είναι σημαντικοί κρίκοι στην αλυσίδα της θαλάσσιας ζωής. Μια αλυσίδα η οποία κινδυνεύει από μια σειρά από απειλές, όπως για παράδειγμα τη παράνομη ή η ανεξέλεγκτη αλιεία.

Ένα πρωτοποριακό πρόγραμμα

Το πρόγραμμα ΚΥΚΛΑΔΕΣ LIFE έχει στόχο την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος σε θάλασσα και ακτή. Για να πετύχουμε αυτόν τον στόχο θα πρέπει να εφαρμοστούν μια σειρά από σχετικά μέτρα και βιώσιμα μοντέλα αλιείας, τα οποία θα αποφασιστούν από την Επιτροπή Συνδιαχείρισης η οποία αποτελείται από 15 φορείς: τα αρμόδια Υπουργεία, την τοπική αυτοδιοίκηση, τους συλλόγους επαγγελματιών αλιέων της Σύρου και της Άνδρου, επιστημονικά ινστιτούτα, πανεπιστήμια, ΜΚΟ και άλλους τοπικούς φορείς.

The Natura site of Gyaros

Protection does not mean exclusion

During 2011, the whole island of Gyaros and its surrounding marine area up to a radius of 3 Nautical Miles were designated as a Natura 2000 SPA/SAC site under the code GR 4220033. The NATURA 2000 network aims at ensuring the long-term survival of Europe's most valuable and threatened species and habitats on a European level. The inclusion of an area to the NATURA 2000 network does not exclude human activities. Rather it means the adoption of a set of management measures that will ensure the harmonious coexistence of humans and nature. The NATURA 2000 Network was established under the 1992 Habitat Directive (92/43/ECC), and following the objectives of 1979 Birds Directive (2009/147/ECC). In our country, Natura sites are included in the national system of protected areas.

In 2015, for the purposes of the CYCLADES LIFE project Gyaros became the first Marine Wildlife Refuge in Greece.

The project CYCLADES LIFE

The project aims to create the first marine protected area in Cyclades. Its key innovation is that it places at the heart of this initiative the local community: the design, the operation and the management of the wider marine Natura 2000 area of Gyaros, will be realised with the active involvement and participation of the local societies of Syros and Andros.

We hope that respect to the local societies's needs and environmental protection, will make the vision for a sustainable future a reality.

Contact details WWF Greece

Athens:

21 Lembessi street,
117 43 Athens,
tel.: +30 210 3314893,
fax: +30 210 3247578

Syros:

4 Vokotopoulou street,
GR - 84 100 Ermoupoli
tel./fax: 22810 84180

info@cycladeslife.gr Facebook: Cyclades Life Twitter: KYKΛΑΔΕΣ Life
www.cycladeslife.gr

The CYCLADES LIFE project is implemented by WWF Greece (Coordinator), MOM/Society for the Study and Protection of the Mediterranean Monk Seal, the Hellenic Ministry of Environment and Energy, the Decentralized Administration Authority of the Aegean, the Development Corporation of Local Authorities of Cyclades S.A., the Harokopio University of Athens, and Tethys Research Institute.

The CYCLADES LIFE project "Integrated monk seal conservation in Northern Cyclades" (LIFE12 NAT/GR/000688) is co-financed by the LIFE Nature financial instrument of the European Union and the Prince Albert II of Monaco Foundation (<http://www.fpa2.org/home.html>).

© George Stephanou

For a living
sea

CYCLADES LIFE
Integrated management
& sustainable development

www.cycladeslife.gr

The Island of Gyaros

Harmonious interaction between human activities and nature conservation

In ancient times Gyaros was inhabited and was an autonomous city state. However, during the Roman period, and again more recently from the 1940's to 1974, became a place of exile. From 1974 and until 2000 it was used as a target range by the Hellenic Navy. In 2002, the Hellenic Ministry of Culture formally designated the island as a historical site. Today the island is uninhabited with limited human activities, is public property and is administered by the municipality of Syros.

Unique nature

The island's biodiversity is unique and hosts phrygana, tree spurges, falcons etc. and it is the only place in Greece where one finds the Gyaros' whip snake *Hierophis viridiflavus*. The small wetland in the eastern part of the island offers shelter for resting and feeding to migratory birds, who although are mere "travellers", enrich the web of life of the island. The steep slopes of the Western part of the island host one of the largest colonies of yelkouan shearwater *Puffinus yelkouan* in Greece as well as scopoli shearwater *Calonectris diomedea* nests.

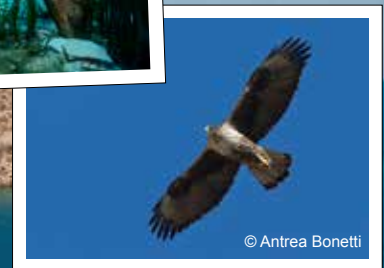
Marine treasures that are in danger

At the island's open beaches, one can see a sight long lost in history: Mediterranean monk seals, the most endangered marine mammal in Europe breeding and feeding its pups in peace, safe from human related threats such as deliberate killings or disturbance from human presence or activities.

The "primordial" and unique, on a Mediterranean level, behaviour of the Mediterranean Monk Seal, renders the local population one of the most important in the whole world.

The marine environment of the island hosts coralligenous formations and Posidonia seagrass beds. Posidonia, which people tend to think is a sea weed, is an extremely important underwater plant. It produces oxygen, protects the sea bed from erosion and like the coralligenous formations provides shelter and breeding grounds for numerous marine organisms.

Mediterranean Monk Seals, coralligenous formations, Posidonia and several hundred other species in the wider marine area of Gyaros form important links in the marine chain of life. It is a chain that is currently threatened by a number of threats such as illegal and uncontrollable fisheries.

An innovative project

The project CYCLADES LIFE aims to protect the natural environment, in the wider Gyaros area. To achieve this goal, a number of conservation activities and protection measures have to be implemented and sustainable fishing models have to be actively promoted which will be decided by the Consortium of Stakeholders which is comprised of 15 bodies: relevant Ministries, local government, the associations of professional fishermen of Syros and Andros, scientific institutes, universities, NGOs and other local bodies.